

Příručka Kajmanologa

aneb

O kajmanské historii, fyziologii,
společnosti, jazyce a písmu

Historie

Počátky sporu s Alzáky

Vše nám začíná před stovkami let, kdy na Kajmaru (domovské planetě Kajmanů) přistane první alzácká loď. Jedná se o průzkumnou loď s malou posádkou, která měla za cíl prozkoumat planetu a zjistit, zda na ní není pro Alzáky životně důležitá surovina, v češtině označovaná jako alzium. Na Alze (domovské planetě Alzáků) už totiž byla téměř vytěžena.

Kajmané jsou v té době nevyspělí, sotva ovládají střelný prach a kompas, tudíž je setkání s mimozemskou rasou značně překvapí a zaujme. Po dohodě s Eumary (o nich níže) Alzáky vřele přijmou. Alzáci po několika týdnech pátrání zjistí, že alzium se na Kajmaru opravdu nachází. Mezi Kajmany a Alzáky tedy vznikne oboustranně výhodný obchodní vztah. Kajmané Alzákům poskytují alzium a Alzáci zase na oplátku předávají Kajmanům jejich technologické znalosti a vymoženosti, od efektivního využívání energie až po nadsvětelný pohon. Alzáci mají dostatek alzia a Kajmané se rozvíjí rapidní rychlostí. Poprvé v jeho historii se dokáží rozhádané kajmarské státečky sjednotit a pracovat jako jeden celek.

Zlatý věk však nemůže trvat věčně. Kajmané si uvědomili, jak výrazně jsou Alzáci na alziu závislí a během let neustále navyšovali cenu. A pak nastal zlom. V určitém okamžiku začaly Alzákům docházet technologie, které by ještě mohly Kajmanům nabídnout. Kajmané Alzáky technologicky takřka dostihli. Alzáci už nakonec nebyli schopni Kajmanům dodat jakoukoli novou technologii, a tak

Kajmané zastavili dodávky alzia. Nastala diplomatická krize, kterou se nakonec Alzáci rozhodli rozseknout vojensky a zmobilizovali svoji armádu. Kolem Kajmaru se rozmístily desítky Alzáckých plavidel...

Průběh války

Válka byla zpočátku vyrovnaná, neboť obě strany disponovaly stejnými technologiemi. Alzáci však byly schopni vyvíjet nové technologie rychleji a po určité době přišli s přelomovou technologií maskovacího zařízení pro své vesmírné lodě, což znamenalo zvrát ve válce. Kajmané začali prohrávat a z nouze vyslali několik průzkumných lodí do hlubin vesmíru, aby se pokusily vypátrat něco, co by jim pomohlo zvrátit průběh války.

Trvalo desítky let, než se dostavily výsledky. A celou tu dobu byli Kajmané decimováni maskovanými alzáckými jednotkami. Teprve před třemi lety, v okamžiku největšího Kajmanského zoufalství, objevila jedna z lodí velice zajímavou planetu. Před několika tisíci lety na ní zřejmě žila jakási prastará civilizace, velmi závislá na technologiích. Z kajmanských výzkumů vyplynulo, že celou civilizaci řídil jakýsi superpočítač, označovaný jako Jádru, který byl zároveň téměř neomezeným zdrojem energie a zásoboval jí celou planetu. Všichni obyvatelé planety Jádru bezmezně poslouchali. Na planetě ovšem sídlila i jistá skupina povstalců, kterým se moc Jádru nelíbila, a proto jednoho dne Jádru ukradli a odletěli s ním na Zemi, kde tou dobou ještě pořádně neznali ani písmo. Díky moci Jádru si tam povstalci mohli hrát na bohy, což dalo vzniknout četným starověkým náboženstvím a kultům. Ostatní obyvatelé planety Jádru postupně vymřeli, nebyli totiž schopni se o sebe bez svého

superpočítače postarat. Povstalcům se prvních několik stovek let vcelku dařilo, jednoho dne se však stalo něco, co celou povstaleckou civilizaci zahubilo. Je možné, že za touto apokalyptickou událostí stálo Jádru, které se tímto způsobem povstalcům pomstilo. Možná ale ne. Vypělá civilizace Jádru každopádně vymřela a Jádru samotné zůstalo zapomenuté na Zemi.

Kajmanům byla jasná ještě jedna věc – Alzáci na planetě Jádru byli také a právě nyní po Jádru na Zemi pátrají. Z Kajmaru tedy ihned odletělo několik lodí na planetu Zemi ve snaze nalézt jádro rychleji než Alzáci. Přistáli na odlehlých místech, ale do kontaktu s lidmi se přesto dostali. Jeden mladý, ale zkušený český lingvista Kamil Hájek se velmi rychle dokázal zorientovat v kajmanském jazyce a brzy se s nimi dokázal jakž takž dorozumět. Od Kajmanů pochopil, že pátrají po Jádru, které začal označovat jako Artefakt.

Kajmané věděli, že na Zemi jsou už i Alzáci, a tak se okamžitě pustili do budování celoplanetární sítě rušiček alzáckého signálu, která by znemožnila Alzáckům ovládat jiné osoby. Věděli ale, že k zapnutí rušičky je potřeba hodně energie, tu by ale mohlo dodat Jádru.

Nedávné události

Hájek tušil, že po něm někdo jde, ale nebyl schopen z kajmanštiny pochopit, že za tím stojí Alzáci, jak mu Kajmané vysvětlovali. Když se vrátil jeho smrtelně nemocný přítel z pátrání po Jádru, odtušil, že je nejvyšší čas se ztratit. Jeho přítel Jádru nenašel, ale našel krystal, který slouží jako zdroj energie pro Jádru. Kromě něj se ještě vrátil s dvěma podivnými náramky, zřejmě kusy technologie, který na Zemi

přivezli před dávnou dobou povstalci z planety Jádra. Brzy pochopil, že slouží k prohození podob dvou lidí, kteří si je nasadí na ruku. Jeho sotva živý přítel se v Hájkově podobě došoural kamsi k lidské základně a jeho život nadobro ukončil nějaký alzáky ovládaný voják na základně. Hájek se pak přesunul do základny tajné organizace, kterou se mu podařilo vytvořit a pokračoval ve svém výzkumu. Během této doby zůstal v kontaktu s Kajmany.

Bez Hájkovy přítomnosti na vojenské základně došlo brzy ke konfliktům, které nakonec vedli až k několika ozbrojeným střetům. Alzáci tento konflikt vlastně vyvolali, když jeden z jejich agentů otrávil jídlo nabízené kajmanským hostům. Hájek s náramkem na ruce a pár Kajmanů mezitím dále potají spolupracovali při hledání Jádra. Nakonec Hájek pochopil, kdo jsou Alzáci zač a zjistil, jak poznat člověka, který je jimi ovládán. O to víc usiloval o to, aby ho na základně stále měli za mrtvého. Tento plán ale nevyšel, nakonec vojáci jeho organizaci porazili a dostali se až k němu samotnému. Těsně před tím konečně narazil na vodítko k možné poloze Jádra. Rozhodl se osazenstvu základny všechno vysvětlit a využil vojáky, aby mu pomohli se samotným pátráním. Jádro se jim nakonec najít podařilo, bylo překvapivě blízko základny.

Lidským a kajmanským vojákům se společnými silami podařilo Jádro zapojit do sítě rušiček, Hájek ovšem přišel o život.

Lidé, kteří měli Jádro u sebe se nyní měli rozhodnout, co s ním. Kajmané nechtěli Jádro od lidí brát silou a tak spoléhali, že lidé nezapomenou na dobré vztahy s nimi a Jádro jim věnují. Alzáci by pak neměli na Zemi co pohledávat, a tudíž by už lidstvo nebylo v ohrožení.

Domovská planeta

Kajmar je planeta o něco menší než Země. Na její orbitě krouží dva měsíce, oba větší než Měsíc u Země. Kajmar je od své hvězdy (která je stejně jako Slunce žlutý trpaslík) vzdálen méně než je Země od Slunce. Díky těmto faktorům bývají přílivy a odlivy výraznější než na Zemi.

Poměr vody a souše je na Kajmaru větší než Zemi, je to téměř 90 % vody na 10 % souše. Na Kajmaru je vyšší průměrná teplota než na Zemi. Rovníkové oblasti jsou prakticky neobyvatelné. Většinu oblastí mírného pásu tvoří bažiny a deštné lesy s velkou hustotou fauny i flóry. Na pólech je minimum území trvale zamrzlé.

Výraznou složkou života na Kajmaru jsou oceány. V hlubinách kajmarských oceánů žije jeden velmi zajímavý prastarý živočišný druh. Tyto bytosti dostali od Kajmanů označení Eumarové. Po celé planetě jich žije už jen pár desítek zástupců. Dožívají se velmi vysokého věku, často 1000 až 1200 pozemských let. Eumarové jsou sice živočichové, mají ale velmi omezené možnosti pohybu. Za celý život se prakticky nepohnou z místa. Jejich velikost mnohonásobně přesahuje velikost Kajmanů, mohou být i několik set metrů velcí. Mají značně rozvinutou nervovou soustavu a jsou velmi inteligentní. Kajmany jsou velmi uznávaní.

Délka dne (otočení planety jednou kolem své osy) je velmi podobná délce dne na Zemi. Ovšem rok (jedno oběhnutí mateřské hvězdy) trvá na Kajmaru výrazně déle než na Zemi – asi 35 pozemských let.

Rok bývá Kajmany označován jako oběh a za svůj život Kajmané prožijí dva až tři celé oběhy.

Fyziologie Kajmanů

Kajmané se vyvinuli z obojživelníků a jejich blízkými příbuznými jsou obojživelní kajmarští „buvolové“ – několik těchto buvolů přivezli Kajmané s sebou na Zemi. Kajmané mají pouze tři prsty a nemají chlupy ani vlasy. Nejsou schopni dýchat pod vodou, na jejich těle jsou ale zbytky po podvodním dýchacím systému. Stejně jako lidé dýchají kyslík, ale dokáží se bez něj obejít i pár hodin. Kajmané jsou zvyklí na nižší hustotu atmosféry (tudíž i nižší tlak), než je na Zemi a stejně tak na menší podíl kyslíku v atmosféře. Kajmané jsou schopni získávat energii z potravy a také zachycováním záření své hvězdy. Podobně tak organické látky dokáží nejen shromažďovat konzumací potravin, ale v omezené míře je těž vyrábět fotosyntézou z oxidu uhličitého. Buňky specializované na zachycování slunečního záření mají Kajmané na hlavě, i proto tedy nikdy nenosí pokrývku hlavy.

Na Zemi je Kajmanům zima, proto nosí všichni oblečení a rukavice. Na nadbytek kyslíku i vyšší tlak si ale dokáží po určitém cvičení zvyknout. Kajmané jsou celkově o něco více adaptabilnější než lidé. Průměrně se dožívají nějakých 100–110 pozemských let.

Kajmané nemají pohlaví, jsou hermafrodité. Pohlavní buňky si předávají třením kůží o sebe. Otěhotní většinou všichni účastníci procesu (Kajmané nemají typický model rodiny jako mají lidé a procesu oplodnění se často účastní i více jedinců než dva). Po zhruba 2 pozemských měsících vyvrhnou z těla plod, který se dále vyvíjí ve

vodě (dokáže dýchat i pod vodou). Po dalším zhruba měsíci už mu narostou dostatečně rozvinuté končetiny, vyvine se mu kůže a vyroste natolik, že vystoupí z vody a dál žije se svým rodičem jako mladý Kajman. Plody ovšem často umírají a jen zhruba z pětiny plodů se vyvine Kajman.

V základně Dvorce se rozšířil mýtus tvrdící, že pro Kajmany je jedovatá sloučenina cinnamaldehyd, která se vyskytuje ve skořici. Pravdou však je, že cinnamaldehyd není pro Kajmany o nic více nebezpečný než pro lidi – v malých množstvích je pro ně zcela neškodný.

Společnost a kultura

Kajmané jsou sjednoceni v jednom státním útvaru, kterému vládne rada několika set zvolených Kajmanů. V radě mohou ale zasedat pouze Kajmané starší tří oběhů. Ti jsou totiž v Kajmanské společnosti velmi vážení. Všechna důležitá rozhodnutí ovšem řeší Kajmané s Eumary. Vybraný Kajman se tedy potopí za nějakým Eumarem, vysvětlí mu problém a jeho rozhodnutí je bráno jako definitivní.

Eumarové jsou Kajmany považováni téměř za bohy. Kajmané mají řadu rituálů, které provádí na jejich počest.

V životě Kajmana je několik výrazných milníků. Prvním je, když mu upadne pomocný dýchací orgán, který má jako plod, aby mohl dýchat pod vodou. Tato chvíle je považována za samotné narození, v tomto okamžiku se z plodu stává Kajman. Celý následující oběh nyní věnuje studiu a učení. Většina Kajmanů nemá jednu specializaci jako

většina lidí, ale často dvě nebo tři. Po uplynutí prvního oběhu nastává druhý velký milník v životě Kajmana. Stává se totiž dospělým jedincem a opouští svého rodiče. Nyní je plně schopen zapojit se do Kajmanské komunity a začít pracovat. Po jeden a půl až dvou obězích se navíc stává plodným a schopným oplodnit jiného Kajmana a sám je připraven na těhotenství.

Na Kajmaru většina Kajmanů nenesí oblečení. Běžní občané chodí zcela nazí, příslušníci vojenských a policejních složek nosí jen jakési náramky, případně šerpy, a do oděvů se halí pouze členové rady nebo jiní vysoce postavení Kajmané. Vidět na Kajmaru Kajmany oblečené tak jako na Zemi je značně neobvyklé.

Z kajmanské kultury stojí určitě za zmínku tradice kajmanského pozdravu. V dnešní době se již nesetkáme s tradičním kajmanským pozdravem tak často, neboť je poměrně časově náročný, a tudíž se častěji provádějí pouze útržky z něj (typicky zvednuté ruce). Tradiční Kajmanský pozdrav zahajuje vždy mladší Kajman – dřepne si, sepne ruce a začne s nimi kroužit v zápěstí. Během tohoto procesu pronese „Kaivoru“. Druhý, starší Kajman natáhne paže od těla a ohne je v lokti tak, aby se obě jeho dlaně nacházely vedle jeho hlavy. Následně roztáhne všechny tři prsty a v této poloze setrvá asi sekundu. Po jejím uplynutí stočí pravou paži dolů a poděkuje za pozdrav slovem „Kaiteru“. Ihned poté starší Kajman pozdraví mladšího Kajmana („Kaivoru“), během čehož přesune svoji pravou paži tak, aby směřovala opět vzhůru. Nakonec mladší Kajman vstane ze dřepu, zvedne obě ruce stejně jako starší Kajman a poděkuje staršímu Kajmanovi za pozdrav („Kaiteru“). Tímto je pozdrav dokončen.

Na rozdíl od pozdravu neexistuje pro loučení žádný složitý tradiční rituál. Při loučení Kajmané pouze děkují slovem „Kaiteru“ za

možnost strávit s příslušnou osobou čas. Toto používání slova „Kaiteru“ při pozdravu, poděkování i při loučení může být zdrojem zmatků u lidí nedostatečně zběhlých v kajmanštině a neznalých kajmanské kultury.

Slovem „Kaiteru“ se Kajmané též loučí se zesnulými Kajmany. Zemřelí Kajmané bývají pohřbíváni v bažinách, kde jsou ponecháni, aby byli pohlaceni bahnem.

Kajmanština

Linto fol Kaimi Kaimi

Základní charakteristika

Kajmanština je analytický jazyk – slova se nijak neohýbají, gramatické funkce (pády, slovesné způsoby apod.) jsou vyjádřeny slovosledem, předložkami nebo pomocí částic. V tom se značně odlišuje např. od češtiny, která je jazykem flektivním.

Kajmané mají odlišné hlasové ústrojí než lidé, proto nedokážeme přesně reprodukovat hlásky, které Kajmané při řeči využívají. Ze stejného důvodu také nedokážeme většinu hlásek zachytit pomocí Mezinárodní fonetické abecedy (IPA). V tomto dokumentu tedy budeme kajmanské hlásky považovat za podobně znějící české hlásky.

V kajmanštině neexistuje hláska *s*. Podobně tak v kajmanštině nenalezneme v češtině běžné hlásky *t̃* (*č*), *ʃ* (*š*), *ʒ* (*ž*), *c* (*t'*) a *ɟ* (*d'*), *x* (*ch*). V Kajmanštině se však hojně vyskytují hlásky, které můžeme

přibližně vyslovovat jako *a, b, t̂s (c), d, ε (e), f, g, fi (h), i, j* (tuto hlásku ale ve fonetickém přepisu vždy zapisujeme jako *i*, neboť podobně ji zapisují i Kajmané ve svém písmu), *k, l, m, n, o, p, r, t, u, v, z, d̂z (dž)*. V Kajmanštině jsou také časté dvojhlásky *ae, ai, ao, au, ei, eo, eu, io, iu, ou*.

Na rozdíl od češtiny se vůbec nerozlišuje slovesný vid (a to žádným způsobem). Dále neexistuje jmenný rod – což může mít původ ve skutečnosti, že Kajmané jsou hermafrodité – a na rozdíl od češtiny má kajmanština extrémně pevnou větnou strukturu S-V-O (na prvním místě ve větě vždy stojí podmět, po něm následuje přísudek a nakonec předmět věty), podobně jako např. angličtina.

Podobně jako čeština má i kajmanština 3 slovesné časy (minulý, přítomný, budoucí) a jednotné a množné číslo.

Podstatná jména

Podstatná jména se v Kajmanštině chovají podobně jako v angličtině – neskloňují se. Mluvnické pády jsou vyjadřovány slovosledem nebo předložkami.

Příklady:

Zimei meivamamizu Kerame. = Zimei ublížil Kerameovi.

Kerame meivamamizu Zimei. = Kerame ublížil Zimeiovi.

Kai lotu ra mimudžud. = Jdu do vesmírné lodi.

Kai lotu kao mimudžud. = Jdu před vesmírnou lodí.

Množné číslo lze vytvořit z čísla jednotného přidáním přípony *-mi*. Toto platí všeobecně, např. i pro zájmena.

Příklady:

vizir = cizinec

vizirmi = cizinci

kai = já

kaimi = my

Přidáním koncovky *u* k podstatnému jménu lze zpravidla vytvořit sloveso s obdobným významem.

Příklady:

raot = příchod, návštěva

raotu = přijít, přicházet, navštívit, navštěvovat

Přídavná jména

Přídavná jména se podobně jako podstatná jména neskloňují. Nerozlišuje se u nich ani jmenné číslo. Stupňování přídavných jmen je poměrně jednoduché. Druhý stupeň (komparativ) se vytvoří zopakováním příslušného přídavného jména, třetí stupeň (superlativ) pak přidáním koncovky *-o* k druhému slovu.

Příklady:

aka = dobrý

aka aka = lepší

aka akao = nejlepší

Je však třeba podotknout, že kajmanština používá ještě druhotný způsob „stupňování“ přídavných jmen. Druhý stupeň nemusí být použit ke srovnávání, nýbrž k zesílení významu příslušného přídavného jména. Podobně tak třetí stupeň může sloužit k maximálnímu zesílení významu slova.

Příklady:

aka = dobrý

aka aka = velmi dobrý

aka akao = vynikající

Zda je konkrétní dvojice slov použita ve významu srovnávacím (lepší) nebo zesilovacím (velmi dobrý) je třeba poznat na základě kontextu.

Zesilování významu slov lze použít nejen u přídavných jmen, ale taktéž u jakýchkoli jiných slov – např. u podstatných jmen.

Příklady:

iravizizmi = nepřátelé

iravizizmi iravizizmio = úhlavní nepřátelé (*Kajmané tak někdy nazývají Alzáky*)

kaimi = my

kaimi kaimi = *označení, které používají Kajmané pro svou rasu – asi bych přeložil jako „MY!“*

Zájmena

V kajmanštině lze rozlišovat stejné druhy zájmen jako v češtině.

Mezi osobní zájmena patří:

kai = já

kaimi = my

laz = ty

lazmi = vy

taki = on/ona/ono

takimi = oni/ony/ona

Přivlastňovací zájmena se vytvářejí přidáním částice „fol“ k příslušnému osobnímu zájmenu. Například:

fol kai = moje

fol taki = jeho/její

Daki ziu aviziz fol kai. = To je můj přítel / moje přítelkyně.

Pomocí částice „fol“ se v kajmanštině provádí jakékoli přivlastňování. Například:

linto fol Kaimi Kaimi = řeč Kajmanů (*neboli kajmanština*)

U ukazovacích zájmen se velmi často využívá zesilování významu slov jejich „stupňováním“:

daki = ten, ta, to

dakimi = ti, ty, ta

daki daki = tento, tato, toto

daki dakio = tenhleten, tahleta, tohleto

džarki (*nebo formálněji* džar daki) = tamten, tamta, tamto

Vztažná zájmena:

poko = kdo

toko *nebo* oz = co
lizo = jaký
ozo = který
tar = kde

Zájmena tázací se vytvářejí ze zájmen vztažných přidáním tázací částice „veo“. Například:

veo poko = kdo?

Použití tázacího zájmena automaticky z věty vytvoří otázku. Například:

Veo poko ziu re daki. = Kdo je tam?

Zájmena záporná se vytvářejí ze zájmen vztažných přidáním záporné částice „zda“. Například:

zda poko = nikdo

Zájmena neurčitá se vytvářejí ze zájmen vztažných přidáním neurčité částice „kel“. Například:

kel poko = někdo

kel tar = někde

Slovesa

Všechna kajmanská slovesa končí hláskou *u*. Žádná jiná slova pak touto hláskou nekončí. Odstraněním hlásky *u* na konci slovesa lze snadno vytvořit podstatné jméno s obdobným významem.

Existují tři slovesné časy – minulý, přítomný, budoucí. Minulý čas se vytváří připojením předpony *mei-* k příslušnému slovesu. Budoucí čas se pak vytváří připojením předpony *bao-*.

Příklady:

Kai lotu. = Jdu.

Kai meilotu. = Šel jsem.

Kai baolotu. = Půjdu.

Existují dva slovesné rody: činný a trpný. Trpný rod se vytváří pomocí slovesa „džu“ ve spojení s trpným přičestím příslušného slovesa. Trpné přičestí má podobu slovesa bez koncovky *u* (má tedy podobu podstatného jména).

Příklady:

Kai meiraotu takimi. = Navštívil jsem je. (činný rod)

Kai meidžu raot takimi. = Byl jsem jimi navštíven. (trpný rod)

Jak je patrné, při časování slovesa v trpném rodu se časuje pomocné sloveso „džu“, nikoli trpné přičestí (v tomto případě „raot“).

Kajmanština dále rozlišuje pět slovesných způsobů: oznamovací, rozkazovací, tázací, podmiňovací a negativ. Všechny způsoby s výjimkou oznamovacího se vytvářejí přidáním specifické částice před přísudek dané věty. Tyto částice jsou „tor“ pro vyjádření rozkazu, „veo“ pro vyjádření otázky, „kud“ pro vyjádření podmínky a „zda“ pro vyjádření záporu.

Příklady:

Kai lotu. = Jdu. (oznamovací)

Laz tor lotu. = Jdi. (rozkazovací)

Laz veo lotu. = Jdeš? (tázací)

Kai kud lotu. = Šel bych. (podmiňovací)

Kai zda lotu. = Nejdú. (negativ)

Je vhodné podotknout, že v případě tázacích vět Kajmané nijak nemění tón hlasu a vyslovují tyto věty stejně jako věty oznamovací. Že se jedná o otázku lze tedy poznat výhradně pomocí částice „veo“.

Kajmanské písmo

Kajmanské písmo se značně odlišuje od naší latinky a to nejen vzhledem. Jeho nejdůležitější charakteristikou je skutečnost, že každý znak nemusí odpovídat jedné hláске, ale může zachycovat i celou slabiku. Například hláska *k*, slabika *ka* i slabika *kai* jsou všechny zachyceny jediným znakem (pochopitelně nikoli totožným znakem).

Každý znak se dělí na jeden *základ* a jeden nebo dva *doplňky*. Základem může být buď takzvaná *nehláska* (označujeme ji symbolem *) nebo jakákoli souhláska. Doplnky jsou pak tvořeny samohláskami.

Při čtení znaku postupujeme následujícím způsobem:

- nejprve přečteme základ znaku (např. *k*) a
- poté přečteme všechny přítomné doplňky v pořadí hlásek *a*, *e*, *i*, *o*, *u*.

Například znak tvořený základem *k* a doplňky *i* a *a* přečteme jako „kai“, nikoli jako „kia“. Pakliže chceme zapsat slovo „kia“, je třeba je rozdělit na dvě slabiky, tedy do dvou znaků „ki“ a „*a“. Tento způsob zápisu může vypadat nevýhodně, v kajmanštině se však

vyskytují především dvojhlasky *ae, ai, ao, au, ei, eo, eu, io, iu* a *ou*. Dvojhlasky s obráceným pořadím hlásek jsou značně neobvyklé, proto je zápis slabik s dvojhlaskami obvykle úsporný.

Jednotlivé znaky se pak zapisují shora dolů, přičemž po každých třech znacích začíná nový sloupec. Pro zaznačení mezery mezi slovy se používá znak nehlásky (*) bez doplňků.

Hlásky „dž“ se zapisuje jako jeden základ. Minuskule (malá písmena) a majuskule (velká písmena) se v kajmanštině nerozlišují.

Tabulka základů

seřazeno podle české abecedy, kajmanské pořadí znaků v abecedě není známo

znak	fonetický přepis	znak	fonetický přepis	znak	fonetický přepis
○	* (prázdný znak)	☺	g	9	p
⋈	b	∩	h	2	r
Ɔ	c	∪	k	⌒	t
∞	d	⊥	l	2	v
∑	dž	∪	m	∩	z
∪	f	h	n		

Tabulka doplňků

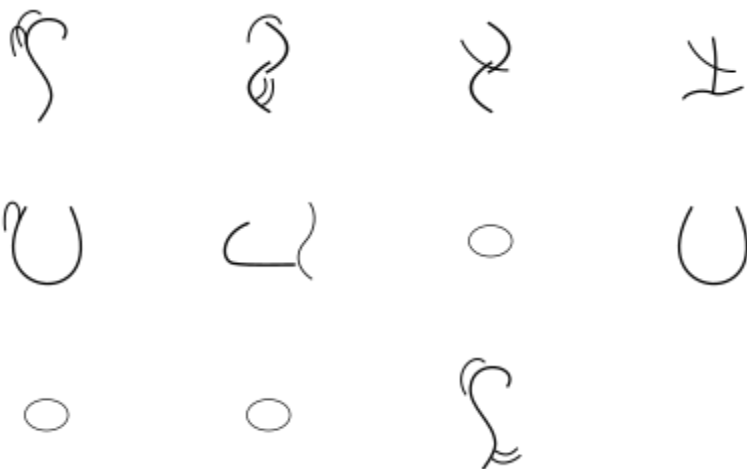
doplňěk	příklad na nehláse	fonetický přepis	příklad na základu m	fonetický přepis	příklad na základu r	fonetický přepis
a		a		ma		ra
e		e		me		re
i		i		mi		ri
o		o		mo		ro
u		u		mu		ru

Příklady dvoudoplňků na konkrétních slovech

znak	fonetický přepis	český překlad
	kai	já
	teo	slovo
	ziu	být

Příklad zápisu konkrétní věty

Kaimi raotu re kaolem. = Přicházíme v míru.

Česko-kajmanský slovník

a	ni	dostat	ratu
a také	ni ni	hledání	zitkoim
aby	zo	hledat	zitkoimu
ačkoli, avšak	mimek	hodně	ireti
ale	ome	hotový	horemi
alespoň	zizai	chápat	levizu
Alzáci	iravigmi	chtít	vítu
Alzák	iravik	chůze	lot
ani	zdani	i	ni
ano	ati	já	kai
artefakt	džutezi	jak	vuz
bez	mai	jako	lizi
být	ziu	jaký	lizo
bytí	zi	jazyk, řeč	linto
cizinec	vizir	jenom	džefl
co	oz	jít	lotu
co	toko	k, ke	ki
částice 2. pádu	fol	kde	tar
další	odezer	kdo	poko
dát	vimu	když	dža
dělat	berivu	kolem, okolo	mivi
do	ra	který/která/které	ozo
dobrý	aka	málo	eti

malý	efizi	o	medži
mezi	zik	od	nezi
mít	vilu	odpověď	edikid
mladý	irtariz	odpovědět	edikidu
mluvit	pailiku	on/ona/ono	taki
mnoho	ireti	oni/ony/ona	takimi
mocht	maizu	ostatní	odezer
muset	korimu	pak	zen
my	kaimi	po	zefa
na	aze	pod	ikage
nad	degaki	poděkování ("děkuji")	kaiteru
najít	zatmu	pokud	ikud
naučit se	ingezaru	pomocné sloveso trpného rodu	džu
navrhnout	itegu	porazit	džozeu
návštěva	raot	porozumění	leviz
navštívit	raotu	pouze	džefl
ne	zda	použit	emimiu
nebo	audio	pozdrav ("ahoj")	kaivoru
neboli	our	prarodič, praotec	eumar
nepřítel	iraviziz	pravidlo	utez
neurčitá částice	kel	pro	ato
ničení	džoze	prosit	tekeomu
nový	izrao	proslov	pailik
nyní	reto	proti	zdao

proto	mar	slovo	teo
protože	marza	smět	zitikú
pryč	džar	starý	tariz
před	kao	stejný	inzend
přeložit	traforu	světlo	rifi
přes	anor	štěstí	vorof
přesto	zdar	tady	zaetar
přestože	zdarza	tak, takže	zizr
při	iti	tamten, tamta, tamto	džarki
příchod	raot	tamten, tamta, tamto	džar daki
přijít	raotu	teď	reto
přínejmenším	zizia	téměř	zak
přítel	aviziz	ticho, klid, nehybnost	haiti
psát	uretizu	to	daki
rozkazovací částice	tor	toto	daki daki
rozloučení	kaiteru	trochu	eti
rozumět	levizu	tudíž	ikato
říct	pailiku	tvořit	berivu
s, se	mit	ty	laz
seznam	nortoz	u	dao
skoro	zak	ubližit	vamamizu

učení	ingezar	výzkumník, vědec	makekamai
učit se	ingezaru	z	ne
úhlavní nepřítelé	iravizizmi iravizizmio	zajatec	veziko
v, ve	re	zatím	bozoto
věc	ezi	zbraň	run
věděni	makek	zkusit	mukifu
vědět	makeku	znalost	makek
vesmír	liko	znát	makeku
vesmírná loď	mimudžud	zničit	džozeu
věta	ulteo	zpráva	zamvae
věžeň	veziko	zranit (někoho)	vamamizu
vítězit	džutu	zvítězit	džutu
vítězství	džut	že	kito
všichni	nizakar	žít	terozizu
vy	lazmi	život	teroziz
vysoký	irefizi	živý	teroz
vyvraždit	uteziu		